

Anna Baumann

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU A W POLSCE W LATACH 2006 - 2007

HEPATITIS A IN POLAND IN THE YEARS 2006 - 2007

Zakład Epidemiologii Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny

STRESZCZENIE

W Polsce w roku 2006 oraz 2007 zarejestrowano odpowiednio 108 i 38 przypadków zachorowań na wzw typu A. Od 1997 r. obserwujemy się spadek zachorowań na wzw typu A. W 2007 r. zapadalność wynosiła 0,09 na 100 000 mieszkańców i była o 31% niższa niż w 2006 r. (0,29). W 2006 r. najwyższą zapadalność zanotowano w województwie wielkopolskim (0,68) a najniższą w województwie podkarpackim (0,05). W 2007 r. najwyższą zapadalność odnotowano w województwie mazowieckim (0,17) a najniższą w województwie lubelskim (0,05). Najwięcej zachorowań zarówno w 2006 i 2007 roku odnotowano w grupie wieku od 25 do 29 lat. W 2006 - 45,4 % i 2007 – 52,8 % przypadków zachorowań na wzw typu A było zawleczanych z krajów o średniej i wysokiej endemiczności.

Słowa kluczowe: wirusowe zapalenie wątroby typu A, epidemiologia, zdrowie publiczne, Polska, rok 2006, rok 2007

ABSTRACT

In Poland in 2006 and 2007 were reported 108 and 38 cases of hepatitis A respectively. Since 1997 noticeable downward trend of hepatitis A in Poland in 2006 and 2007 were continue. The incidence rate in 2007 was 0.09 per 100,000 population and represented 31% decrease compared to the preceding year 2006. Comparing the incidence across the regions, the highest and the lowest were observed in wielkopolskie voivodeship and podkarpackie voivodeship respectively in 2006 (0.68; 0.05). In 2007 the highest incidence were in mazowieckie voivodeship (0.17) and the lowest in lubelskie voivodeship (0.05). The most affected age groups were adults 25-29 years old in 2006 and 2007. In 2006 - 45.4% and 2007 – 52.8% cases were imported from intermediate and high-endemic countries

Key words: hepatitis A, epidemiology, public health, Poland, 2006, 2007

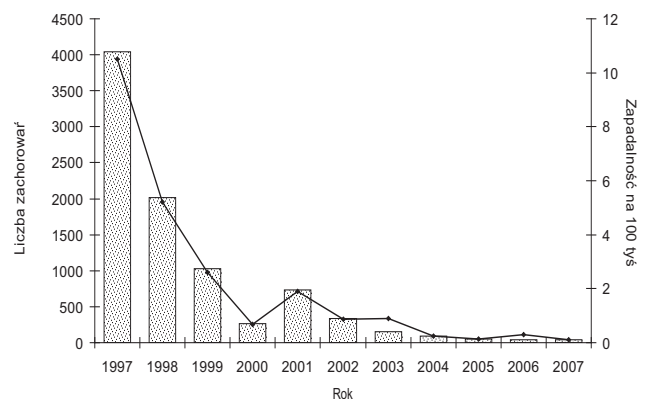
Ocenę sytuacji epidemiologicznej wzw typu A opracowano na podstawie analizy danych zbiorczych z biuletynów rocznych (M.P. Czarkowski i in. Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce – 2006 oraz biuletynu za rok 2007. Warszawa, PZH i GIS) oraz ankiet dotyczących indywidualnych zachorowań na wzw typu A nadesłanych do Zakładu Epidemiologii przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

W Polsce, podobnie jak w innych krajach Europy, od kilku lat utrzymuje się tendencja spadkowa liczby zachorowań na wzw typu A. Od 1997 r. do 2001 r. w Polsce występowała niska endemiczności zachorowań na wzw typu A, natomiast po 2002 r. endemiczność bardzo niska, o czym świadczą zarówno liczba zachorowań jak i zapadalność (ryc. 1).

Ogółem w latach 2006 i 2007 zarejestrowano odpowiednio 108 oraz 36 zachorowań. Zapadalność na 100 000 mieszkańców wynosiła 0,29 w 2006 r., natomiast w 2007 r. była ona ponad 3-krotnie niższa (0,09 na 100 000 mieszkańców) (tab. I). Zachorowania na wzw typu A stanowiły w 2006 roku 2,3 %, a w 2007

roku 0,9% wszystkich zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby w Polsce.

Zapadalność w 2006 r. była najwyższa w województwie wielkopolskim od 0,68 do 0,05 w województwie

Ryc. 1. Wirusowe zapalenie wątroby typu A w Polsce w latach 1997 - 2007. Liczba zachorowań oraz zapadalność na 100 000 mieszkańców

Fig. 1. Hepatitis A in Poland in 1997 - 2007. The number of cases and incidence per 100 000 population

Tabela I. Wirusowe zapalenie wątroby typu A w Polsce w latach 2006-2007. Zachorowania, zapadalność na 100 000 ludności oraz hospitalizacja wg województw

Table I. Hepatitis A in Poland in 2006-2007. Number of cases, incidence per 100 000 population and hospitalization by voivodeship

Województwo	2006				2007			
	zachorowania	zapadalność	hospitalizacja liczba	hospitalizacja %	zachorowania	zapadalność	hospitalizacja liczba	hospitalizacja %
Polska	108	0,29	104	95,4	36	0,09	35	97,2
Dolnośląskie	6	0,21	6	100	3	0,1	3	100
Kujawsko-Pomorskie	7	0,34	7	100	2	0,1	2	100
Lubelskie	3	0,14	3	100	1	0,05	1	100
Lubuskie	3	0,3	3	100	x	x	x	x
Łódzkie	11	0,43	11	100	3	0,12	3	100
Małopolskie	9	0,28	9	100	3	0,09	3	100
Mazowieckie	19	0,37	18	94,7	9	0,17	9	100
Opolskie	3	0,29	3	100	1	0,1	1	100
Podkarpackie	1	0,05	1	100	2	0,1	2	100
Podlaskie	4	0,33	4	100	x	x	x	x
Pomorskie	3	0,14	3	100	1	0,05	1	100
Śląskie	12	0,26	12	100	5	0,11	5	100
Świętokrzyskie	x	x	x	x	x	x	x	x
Warmińsko-Mazurskie	2	0,14	2	100	1	0,07	1	100
Wielkopolskie	23	0,68	20	87	5	0,15	4	80
Zachodniopomorskie	3	0,18	2	66,7	x	x	x	x

podkarpackim. Natomiast w 2007 r. najwyższą zapadalność zarejestrowano w województwie mazowieckim 0,17 a najniższą w województwie lubelskim 0,05 (tab. I).

Z powodu wzv typu A hospitalizowano w 2006 r. 104 osoby, a w 2007 r. 35 osób (tab. I). W latach 2006-2007 nie zarejestrowano zgonów z powodu wzv typu A.

W skali kraju analiza zapadalności w grupach wieku wykazała, że w 2006 r. była ona najwyższa wśród

mężczyzn w grupach wieku: od 35 do 39 lat (0,91) oraz od 25 do 29 lat (0,82). Podobna sytuacja kształtowała się wśród kobiet gdzie współczynnik zapadalności był najwyższy w grupie wieku od 25 do 29 lat (0,85) i w grupie od 20 do 24 lat (0,62) (tab. II). W 2007 r. zapadalność mężczyzn w grupie wieku od 40 do 44 lat wynosiła 0,25 na 100 000, natomiast w grupie wieku od 25 do 29 lat 0,19. Wśród kobiet najwyższą zapadalność

Tabela II. Wirusowe zapalenie wątroby typu A w Polsce w latach 2006-2007. Liczba zachorowań, zapadalność na 100 000 ludności wg wieku, płci

Table II. Hepatitis A in Poland 2006-2007. Number of cases, incidence per 100 000 population and by age, sex

Grupy wieku	2006				2007			
	Mężczyźni		Kobiety		Mężczyźni		Kobiety	
	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność
0-4	2	0,22	1	0,12	x	x	1	0,11
5-9	3	0,31	4	0,43	x	x	3	0,33
10-14	6	0,51	5	0,44	x	x	1	0,09
15-19	2	0,14	4	0,29	1	0,07	x	x
20-24	3	0,18	10	0,62	2	0,12	2	0,13
25-29	13	0,82	13	0,85	3	0,19	6	0,39
30-34	9	0,63	6	0,43	2	0,14	4	0,28
35-39	11	0,91	1	0,08	1	0,08	3	0,25
40-44	3	0,24	1	0,08	3	0,25	x	x
45-49	3	0,21	2	0,13	1	0,07	x	x
50-54	x	x	1	0,06	x	x	2	0,13
55-59	x	x	3	0,22	x	x	x	x
60-64	x	x	x	x	x	x	x	x
65-74	2	0,16	x	x	x	x	x	x
75+	x	x	1	0,07	x	x	1	0,07

Tabela III. Liczba i udział procentowy osób zaszczepionych przeciw wzv typu A w Polsce w latach 2006-2007 wg województw

Table III. Number and percentage of persons vaccinated in Poland against hepatitis A in the years 2006-2007, by voivodeship

Województwo	2006		2007	
	Liczba zaszczepionych	%	Liczba zaszczepionych	%
Polska	40002	100	42 239	100
Dolnośląskie	1766	4,4	2867	6,8
Kujawsko-Pomorskie	1589	4,0	2248	5,3
Lubelskie	1105	2,8	749	1,8
Lubuskie	1102	2,8	951	2,3
Łódzkie	1003	2,5	1330	3,1
Małopolskie	2302	5,8	2083	4,9
Mazowieckie	17245	43,1	16929	40,1
Opolskie	527	1,3	571	1,4
Podkarpackie	713	1,8	785	1,9
Podlaskie	749	1,9	369	0,9
Pomorskie	2178	5,4	2625	6,2
Śląskie	3377	8,4	4086	9,7
Świętokrzyskie	247	0,6	242	0,6
Warmińsko-Mazurskie	834	2,1	870	2,1
Wielkopolskie	3332	8,3	3087	7,3
Zachodniopomorskie	1933	4,8	2447	5,8

odnotowano w grupie wieku od 25 do 29 lat (0,39) oraz grupie od 5 do 9 lat (0,33) (tab. II).

W tabeli III przedstawiono stan zaszczepienia przeciwko wzv typu A w latach 2006 - 2007. Najwięcej zaszczepionych zarówno w roku 2006 jak i 2007 było w województwie mazowieckim (odpowiednio 43,1%, 40,1% wszystkich zaszczepionych osób).

Sezonowość zachorowań na wzv typu A najbardziej zaznaczyła się w 2006 r., najwięcej zachorowań wystąpiło w miesiącach letnich oraz jesienno - zimowych (ryc.2). Stosunkowo wysoka liczba przypadków w tych

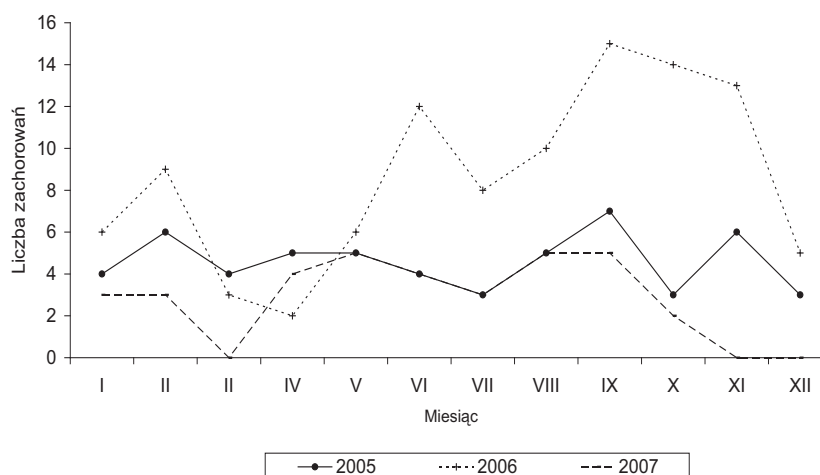
Tabela IV. Liczba zawleczonych do Polski zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A w latach 2006-2007 wg kraju narażenia

Table IV. Number of imported hepatitis A cases in Poland in 2006-2007 by country of exposure

Kontynent	Kraj	Liczba przypadków		Ogółem
		2006	2007	
Afryka	Egipt	35	7	42
	Ghana	1	x	1
	Tunezja	3	1	4
	Turcja	1	1	1
Ogółem		40	9	49
Ameryka Południowa	Brazylia	2	x	2
	Meksyk	1	1	2
	Peru	x	1	1
Ogółem		3	2	5
Azja	Indie	x	1	1
	Indie, Nepal	1	x	1
	Indonezja, Malezja	x	1	1
	Jemen	x	1	1
	Nepal	1	x	1
	Pakistan	x	1	1
Ogółem		2	4	6
Europa	Rosja	1	x	1
	Ukraina	2	2	4
Ogółem		3	2	5
Ogółem		49	19	68

miesiącach jest spowodowana zachorowaniami zawlekanymi z krajów o wysokiej lub średniej endemiczności, w związku z wyjazdami turystycznymi.

Importowane przypadki zachorowań stanowiły w 2006 r. 45,4%, w 2007 r. 52,8% ogólnej liczby zachorowań na wzv typu A. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wynika, że większość chorych przed zachorowaniem przebywała w rejonach o wysokiej lub średniej endemiczności. Jako kraj docel-

Ryc. 2. Wirusowe zapalenie wątroby typu A w Polsce w latach 2005-2007. Sezonowy rozkład zachorowań
Fig. 2. Hepatitis A in Poland in 2005-2007. Distribution of cases by month

lowy najczęściej wymieniano Egipt (tab. IV) a głównym celem podróży były wycieczki turystyczne.

W związku ze wzrostem liczby zachorowań na wzw typu A w latach 2006 i 2007 związanych m.in. z podróżami do krajów Afryki, w szczególności do Egiptu oraz wzrastającą liczbą obywateli polskich podróżujących do tego regionu świata, jest wskazane żeby informować osoby planujące wyjazdy na tereny o wysokiej endemiczności wzv typu A o celowości zaszczepienia się przeciwko tej chorobie. Ponadto należy informować osoby planujące podróże na te tereny o konieczności stosowania się do zasad higieny.

Otrzymano: 3.04.2009 r.

Zakwalifikowano do druku: 6.04.2009 r.

Adres do korespondencji:

Anna Baumann

Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH

Ul. Chocimska 24

00-791 Warszawa

e-mail: abaumann@pzh.gov.pl